

Smart Akcelerátor I. – Vyhodnocení generovaných benefitů

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah

Manažerské shrnutí	3
Executive summary.....	4
Úvod.....	5
Teoretický základ hodnocení přínosů výzvy SA.....	5
Strategické intervence.....	5
Aktivita Asistence.....	6
Krajské dotační programy a další aktivity	7
Metodika a obsah šetření.....	7
Analýza šetření	8
Strategické intervence.....	8
Aktivita Asistence.....	10
Krajské dotační programy	12
Příspěvek kraje na další aktivity.....	14
Závěr.....	14

Manažerské shrnutí

Šetření mající za cíl kvantifikované hodnocení přínosů výzvy Smart Akcelérátor I (dále SA) proběhlo v první polovině roku 2020 za použití kombinace deskresearch a dotazníkového šetření mezi příjemci výzvy. Cílem bylo pokusit se vyčíslit přínosy výzvy v několika předem definovaných kategoriích – Strategické intervence, aktivita Asistence, Krajské dotační programy, Příspěvek kraje na další aktivity a aktivity regionálního marketingu.

Premisou takového vyčíslení je přijmout argumentaci v tom smyslu, že jako přínos je vnímán objem prostředků, které byly do krajského inovačního systému získány za přispění výzvy SA, ovšem bez započítání dotace na tuto výzvu – souhrnná alokace projektů výzvy SA je použita spíše jako ilustrativní měřítko pro porovnání vložených prostředků vůči těm získaným.

V teoretickém základu analýzy je definován způsob, jak bylo k jednotlivým kategoriím přistupováno, na základě tohoto způsobu je následně provedena samotná analýza dle jednotlivých kategorií.

V případě Strategických intervencí, které jsou výstupem práce týmu SA (zejm. RIS3 developerů), přesáhl objem realizovaných intervencí nad celkovou výší dotace na projekt SA v daném kraji v šesti krajích z jedenácti – je ovšem nutné mít na paměti, že počáteční stav rozvinutosti inovačního prostředí, a tedy i jeho připravenost pro realizaci strategických intervencí se v jednotlivých krajích liší, a dále, že s ohledem na výši dotace SA stačí realizace několika větších projektů k dosažení pozitivního poměru. To ovšem nijak nesnižuje význam dosažených výsledků. V případě aktivity Asistence (kde jsou nositeli připravovaných strategických projektů JINÉ subjekty, než přímo realizátoři SA) platí stejné premisy ohledně počátečního stavu rozvinutosti inovačního prostředí jako v případě Strategických intervencí, velmi pozitivním výsledkem je 50% úspěšnost podpořených projektů v grantových soutěžích. Krajské dotační programy vykazují vůči celkové výši podpory projektů SA sice negativní bilanci, nicméně skutečné náklady SA vůči krajským dotačním programům jsou minimální. Příspěvek kraje na další aktivity (tj. aktivity nad rámec dotačních programů - kulaté stoly, workshopy, školení, networkingové/match-makingové aktivity, služby/poradenství pro cílové skupiny, a pod.) a regionální marketing jsou ukazatelem již spíše doplňkovým, nicméně i v tomto případě data jasně vypovídají o tom, že se tyto aktivity díky SA dostávají více do oblasti zájmu krajských politických reprezentací.

Z analýzy neplynou žádná doporučení.

Executive summary

The Evaluation focusing on the quantification of benefits of the Call „Smart Accelerator I“ (hereinafter SA) was held in the first half of 2020 combining desk research and the survey among beneficiaries of the Call. The main goal of the evaluation was the attempt to quantify the benefits of the Call in pre-defined categories – Strategic Interventions, activity Assistance, Regional Subsidy Programmes, Regional Contribution to the other Activities and the Regional Marketing Activities.

Necessary precondition for such quantification is to accept that „benefit“ in this particular case means the volume of (financial) resources acquired by the regional innovation system with the contribution of the Call, excluding the subsidy itself – total subsidy of the Call serves in this case more like the illustrative measure for comparison of invested funds towards to those acquired.

Theoretical basis of the analysis defines the attitude towards individual categories of the intervention (see above).

In case of Strategic Interventions, the amount of actually implemented interventions exceeded the total SA project subsidy in six of the eleven regions – the fact, that initial state of the development of innovation environment varies among regions must be considered. Moreover, considering the total amount of SA grant, it is obvious that implementation of several larger interventions is enough to reach the positive ratio. For the Assistance activity the same precondition about different state of the innovation environment is valid, 50% success rate in grant competitions is clearly positive outcome in this case. Although Regional Subsidy Programmes show a negative balance against total subsidy of SA projects, the actual costs of SA towards the regional programmes are minimal. Regional contribution to the other Activities (beyond the grant programmes – round tables, workshops, training activities, networking/match-making activities, services/advisory for target groups etc.) and the Regional Marketing Activities have more additional importance, their main role is to raise awareness of the regional political representation of this type of activities.

No recommendations were given in this evaluation.

Úvod

Výzva Smart akcelerátor (SA) byla vyhlášena 15. 7. 2015 s nejzazším datem ukončení fyzické realizace projektů k 31. 12. 2019, s celkovou alokací 650 mil. Kč. S ohledem na dlouhodobý charakter intervence (viz dále) se i výsledky zpravidla projeví až s určitým postupem – obecně řečeno, účelem výzvy bylo přispět k nastartování systémové změny a vytvoření a rozvoji regionálních struktur zaměřených na podporu výzkumu, vývoje a inovací.

Cílem výzvy Smart Akcelerátor bylo umožnit v jednotlivých krajích České republiky rozvoj inovačního prostředí s využitím Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky, případně její relevantní krajské přílohy (dále jen RIS3 strategie) a umožnit kvalitní řízení procesu entrepreneurial discovery. Tento proces „podnikatelského objevování“ nových příležitostí v kraji zahrnuje soukromý sektor a akademickou komunitu, koordinační a strategickou roli veřejného sektoru, staví na vnitřních silných stránkách každého regionu, na jeho podnikavosti a konkurenčních výhodách. Využitím tohoto procesu mohou strategie inteligentní specializace uvolnit ekonomickou transformaci pomocí modernizace, diverzifikace nebo radikální inovace ve všech regionech.

Teoretický základ hodnocení přínosů výzvy SA

Strategické intervence

Pro pochopení možností, jak kvantifikovat přínosy (a zároveň představit limity takové kvantifikace) výzvy Smart Akcelerátor, je nezbytné alespoň ve stručnosti vysvětlit její koncepční nastavení. Povinnou aktivitou v rámci výzvy bylo vytvoření tzv. Základního týmu na výkonné jednotce¹ k zajištění kapacity a klíčových kompetencí ke koordinaci a implementaci agendy RIS3 – aktivita měla za úkol stabilizaci a postupný rozvoj této výkonné jednotky dle vývoje inovačního prostředí v kraji. Výkonná jednotka má zajišťovat komplexní podporu rozvoje inovačního prostředí v kraji s využitím RIS3 strategie, komunikaci v rámci kraje, aktualizaci a projednání krajské RIS3 strategie a Akčního plánu krajské RIS3 strategie, konání krajských inovačních platform a, což je pro účely tohoto vyhodnocení zejména důležité, **má za úkol koordinaci a přípravu strategických intervencí v kraji**. Strategické intervence tak představují jeden hlavních výstupů, kterými lze kvantifikovat *přínos* plynoucí z projektů realizovaných v rámci výzvy SA.

Ve výzvě je dále definováno, že výkonná jednotka zajišťuje zapojení klíčových regionálních aktérů do tvorby a implementace krajské RIS3 strategie. K tomu slouží tematické inovační platformy, které dávají podněty Krajské radě pro inovace/konkurenceschopnost k definování strategických oblastí a navrhuji i některá konkrétní opatření na podporu krajské RIS3 strategie. Všechny tyto struktury/platformy sdružují klíčové regionální aktéry ze všech sfér v souladu s přístupem „quadruple helix“ (tj. podnikatele, zástupce VaV sféry, akademické obce a krajské správy včetně zástupců relevantních zprostředkovatelských organizací, které působí v daném kraji – rozvojové agentury, vědeckotechnické

¹ Výkonnou jednotkou je ve většině krajů specializovaná agentura typu inovační centrum, RRA či podobný subjekt zřízený krajem, který je v projektu SA v roli partnera s finančním příspěvkem, který realizuje většinou část projektu. V několika krajích, kde takovýto specializovaný subjekt neexistuje, plnil roli výkonné jednotky přímo KÚ, který byl příjemcem projektu SA.

parky, podnikatelské inkubátory, inovační centra atd.) Tyto platformy pomáhají krajské veřejné správě s nastavením a přípravou strategických intervencí, které adekvátně reagují na potřeby a potenciál místního prostředí. Strategická intervence je taková intervence, která splňuje alespoň následující požadavky:

- prokazatelně a významnou měrou přispívá k dosažení strategického cíle krajské přílohy k RIS3 strategii nebo specifického cíle Národní RIS3 strategie

a současně

- posiluje spolupráci mezi subjekty inovačního prostředí v kraji nebo mimo kraj

a současně

- má prokazatelné přínosy/dopady pro soukromý sektor v kraji nebo mimo kraj v ČR, tj. např. musí prokazatelně prostřednictvím podpory inovací přispívat k růstu konkurenceschopnosti firem v kraji

nebo

- slouží k posílení inteligentní specializace vybraných domén kraje nebo České republiky.

Z výše uvedené definice vyplývá, že pokud chceme kvantifikovat přínos výzvy SA pro rozvoj inovačního prostředí a potenciálu v daném kraji, lze konkrétní strategickou intervenci označit za výstup úspěšné a poměrně komplexní činnosti Základního týmu vzniklého díky podpoře projektu ve výzvě SA. Většina strategických intervencí totiž vyžaduje spolupráci několika partnerských organizací, což znamená vyšší nároky na řízení a koordinaci, než je tomu u běžných projektů realizovaných jedním nositelem. Jedná se o strategické projekty nebo vzájemně propojené skupiny projektů, jejichž přesnou strukturu a obsah, roli jednotlivých aktérů, sladění jejich představ a nastavení potřebných kapacit je nutné pečlivě vyjednat v procesu facilitovaném Základním týmem.

Aktivita Asistence

Dalším z možných způsobů, jak kvantifikovat přínos výzvy SA je analýza využití aktivity Asistence. Je však nezbytné předem uvést, že tato aktivita byla nepovinná, tudíž ne všechny kraje, resp. příjemci, tuto aktivitu realizovaly – jedná se tedy spíše o doplňkový ukazatel.

Asistence má podpořit **přípravu kvalitních projektových záměrů**, které jsou v souladu s krajskou RIS3 strategií a mají vysoký dopad v daném území. Projektové žádosti poté mohly být podány do relevantní výzvy vhodného programu na národní či evropské úrovni, případně byly připraveny k realizaci ze zdrojů identifikovaných jinde (např. místní rozpočty apod.).

Podporu dle pravidel výzvy realizuje kraj jako nositel SA formou přidělení vouchery k rozpracování extenzivní projektové fiše nositeli strategické intervence/projektu, kterou/který doporučil RIS3 developer strategických projektů a schválila Krajská rada pro inovace/konkurenceschopnost. Voucher je v rámci aktivity „Asistence“ přidělen na základě odpovídající smlouvy mezi krajem a nositelem strategického projektového záměru, kterému je asistence poskytnuta. Výše uvedeným postupem se

tak počet a objem udělených voucherů stává dalším kvantitativním ukazatelem přínosu výzvy Smart Akcelerátor v daném kraji, jehož hodnota tkví zejména v konečném multiplikačním efektu intervence.

Krajské dotační programy a další aktivity

Dalším nepřímým způsobem, jak kvantifikovat přínos výzvy Smart Akcelerátor pro daný region/kraj, je vyčíslení investic, které krajské samosprávy na podnět SA uvolnily na podporu a rozvoj krajského inovačního prostředí. Základní myšlenkou je zde jeden z cílů výzvy ve smyslu systémové podpory a rozvoje těchto aktivit – Smart Akcelerátor má mimo jiné dávat pomocí vyjednávání a propojování zainteresovaných aktérů impulzy samosprávám k systematickému rozvoji inovací pomocí vlastních, s ohledem na potřeby kraje individualizovaných, programů a aktivit.

Krajské dotační programy iniciované s pomocí SA mají nejčastěji podobu kreativních či inovačních voucherů, o které žádají většinou regionální malé a střední podniky, start-upy atd. Dále se často jedná o prostředky na podporu vzdělávání reagujícího na potřeby firemní a výzkumné sféry (podpora technického vzdělávání, podpora nových programů na vysokých školách v kraji, podpora žáků a studentů středních škol atd.).

V případě příspěvku kraje na realizaci aktivit na podporu inovačního prostředí (připravených/initiovaných s pomocí SA) se obecně jedná o aktivity zaměřené na kultivaci, rozvoj a propojování/sítování krajského inovačního prostředí, které SA inicioval, ale na jejich financování se již přímo nepodílí – jedná se tedy o jakousi nadstavbu financovanou nejčastěji právě z krajských zdrojů. Příkladem takových aktivit jsou kulaté stoly, workshopy, školení, networkingové/match-makingové aktivity, služby/poradenství pro cílové skupiny apod.

I ve výše uvedených případech se tedy jedná zejména o vyčíslení prostředků, které do inovačního systému v kraji proudí z různých zdrojů na základě činnosti Smart Akcelerátoru.

Metodika a obsah šetření

Šetření probíhalo v období leden 2020 (interní diskuze, příprava hodnotícího formuláře) – květen 2020 (analýza a formulace zjištění) a jednalo se o kombinaci deskresearch podkladů k projektům z MS2014+ a výsledků dotazníkového šetření provedeného u faktických realizátorů výzvy SA. Dotazník byl pilotně ověřen na počátku února ve spolupráci se Středočeským inovačním centrem (SIC), které je faktickým realizátorem projektu výzvy SA ve Středočeském kraji (de iure je příjemcem dotace ve výzvě SA Středočeský kraj). Po zapracování připomínek ze dvou kol pilotáže byl 26. únor a dotazník rozeslán na všechny realizátory v krajích, kde je výzva SA realizována (12 krajů mimo Kraje Vysočina a hl. města Praha). Původní lhůta na vyplnění dotazníku byla stanovena na dva pracovní týdny, nicméně s ohledem na sníženou dostupnost informací vyplývající z různých omezení výkonu práce klíčových pracovníků v souvislosti s pandemií onemocnění Covid-19 byla tato lhůta operativně prodloužena.

Dotazníkové šetření mělo v tomto případě specifickou formu tabulky, která byla zaslána realizátorům SA k vyplnění. V návaznosti na výše popsany teoretický základ vyhodnocení výzvy byla tabulka členěna na oddíly Strategické intervence, Krajské dotační programy, Příspěvek kraje na aktivity a Aktivita

asistence. Mezi jednotlivými sledovanými kategoriemi/ukazateli existují reálné překryvy,² nicméně pro potřeby tohoto šetření je rozdělení na tyto kategorie smysluplné, neboť každý ukazatel má svoji specifickou vypovídací hodnotu popsanou níže.

V případě záložky Strategické intervence byli realizátoři požádáni o uvedení údajů, jaké intervence a v jakém rozsahu byly připraveny, jaké z uvedených byly schváleny, a následně jaké a v jakém objemu skutečně realizovány. Pro úplnost byli realizátoři požádáni o uvedení údajů o tom, z jakých zdrojů byly jednotlivé realizované intervence financovány (podíl financování z krajského rozpočtu, ze strany firemního sektoru a podíl ze strany dalších aktérů nad rámec krajského rozpočtu a příspěvku firemní sféry).

V záložce Krajské dotační programy byli realizátoři požádáni o uvedení názvu dotačního programu, objemu podpory a typu příjemce této podpory. Záložka Příspěvek kraje na aktivity měla za úkol vyčíslit objem prostředků, které kraj investuje do podpory rozvoje inovačního prostředí skrze kulaté stoly, workshopy, školení, networkingové/match-makingové aktivity, služby/poradenství pro cílové skupiny apod. V této souvislosti byli realizátoři požádáni i o uvedení případných zdrojů na podporu aktivit regionálního marketingu VaVal. Cílem těchto 2 ukazatelů bylo sledovat, kolik peněz se do inovačního prostředí dostává z rozpočtu kraje a tím mj. rozklíčovat, jak významnou pozici se SA daří pro tuto agendu v rámci regionální politiky prosadit.

V záložce Aktivita Asistence byli realizátoři SA požádáni o výčet projektů připravených za pomoci voucherů (aktivita Asistence), které uspěly v získání financí na vlastní realizaci, v jakém finančním objemu byly tyto projekty podpořeny a z jakého zdroje. Dále byl zjišťován objem kofinancování přípravy strategických projektů ze strany příjemce voucheru. I zde bylo cílem bylo zjistit, jaké prostředky a v jakém objemu se podařilo aktivitě „přinést“ do inovačního systému kraje. Na rozdíl od předchozích 2 indikátorů zde však nejsou primárním zdrojem krajské rozpočty, ale zejména národní či mezinárodní dotační programy či vlastní rozpočty nositelů daných projektů. Jak již bylo uvedeno výše, ne všichni příjemci realizovali tuto nepovinnou aktivitu.

Šetření do jisté míry navazuje na komplexní vyhodnocení kvalitativních přínosů výzvy SA provedené v minulém roce s tím rozdílem, že v tomto případě se ŘO OP VVV pokusil přínosy kvantifikovat pomocí výše uvedených ukazatelů. Původní šetření bylo věnované kvalitativním změnám, které přinesla výzva SA do jednotlivých krajských inovačních systémů a také do strategických/řídících struktur kraje včetně politické reprezentace.

Analýza šetření

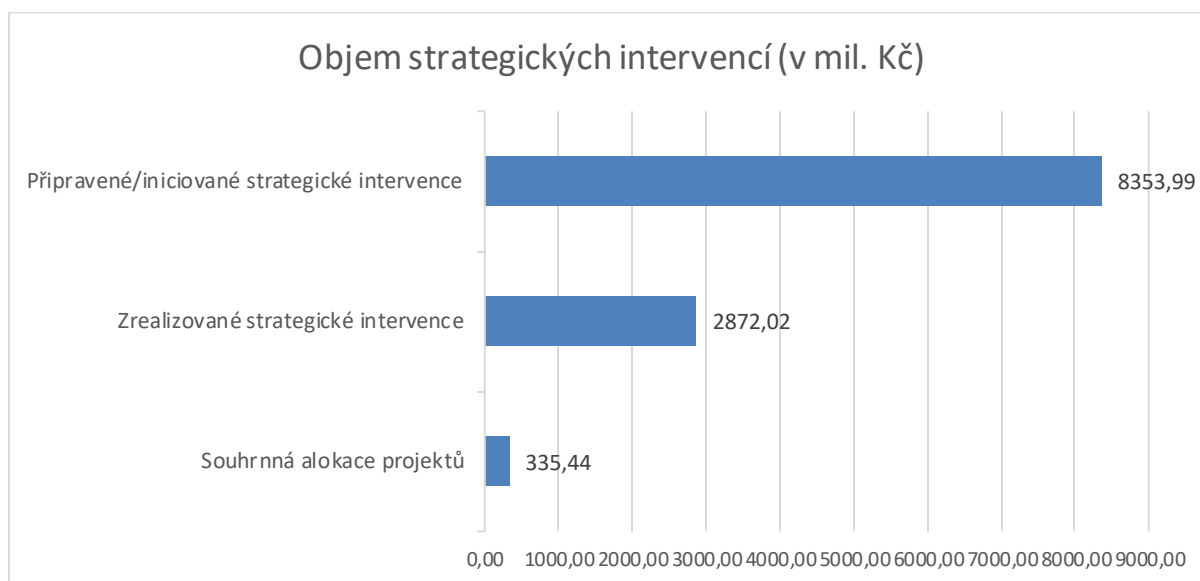
Strategické intervence

V nejjednodušším porovnání na grafu níže je patrné, že pokud porovnáme prostředky čerpané všemi kraji s celkovým objemem připravených/iniciováných strategických intervencí (ve kterém jsou zahrnuty i skutečně zrealizované intervence), a následně s vyčleněným objemem zrealizovaných strategických intervencí (jejichž vztah k prostředkům vloženým do výzvy SA je vysvětlen výše), je jen ve

² Např. strategická intervence může být zároveň projektem podpořeným z aktivity Asistence, či může mít podobu krajského dotačního programu apod.

strategických intervencích „návratnost“ investice zhruba devítinásobná. Celkový objem připravených/iniciovaných (včetně zrealizovaných) strategických intervencí v tomto případě funguje jako orientační ukazatel celkového potenciálu výzvy Smart Akcelerátor. Pro správnou interpretaci údajů je nutné připomenout, že rozdíl objemu připravených/iniciovaných intervencí ve srovnání s objemem skutečně zrealizovaných intervencí je do značné míry ovlivněn tím, že samotná realizace intervencí se často dostává mimo časový rámec sledovaného období (což však neznamená, že připravená intervence nebude/nemůže být zrealizována v pozdějším období). Samotný rozdíl tak není ukazatelem neúspěchu připravovaných intervencí, ale primárně výsledkem limitací sledovaného období.

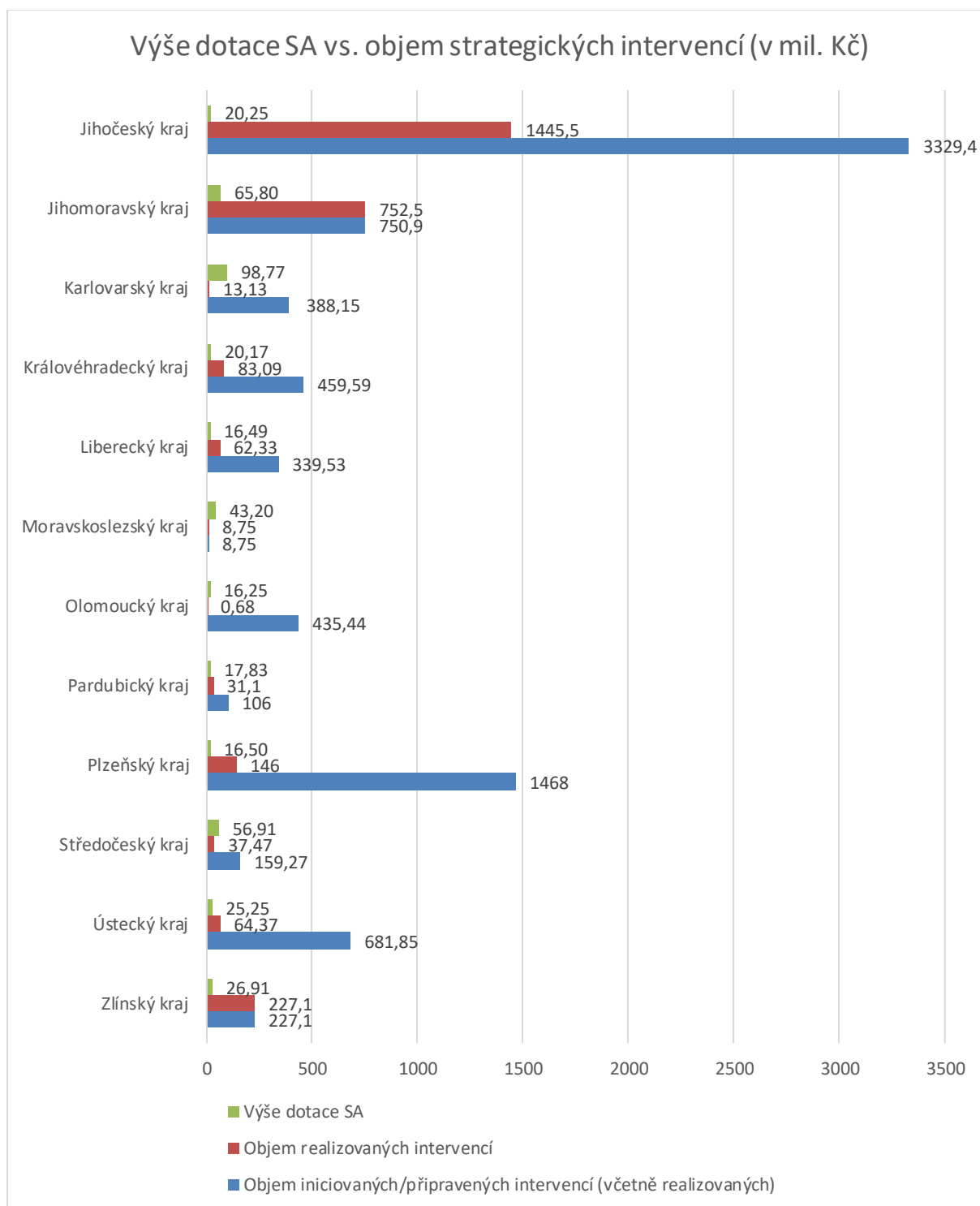

Stejně jako lze použít celkový objem všech strategických intervencí (připravených/iniciovaných a zrealizovaných) pro vyjádření celkového potenciálního přínosu výzvy Smart Akcelerátor, stejný ukazatel je možné použít i na úrovni jednotlivých krajů – v případě takového porovnání je až na jeden případ bilance pozitivní.

Při pohledu na poměr mezi výší dotace na projekt SA a skutečně realizovanými strategickými intervencemi v jednotlivých krajích je patrné, že do výsledku výše uvedeného základního porovnání se promítá úspěch některých velkých intervencí (např. na podporu rozvoje lidských zdrojů v Jihočeském kraji) a několika velkoobjemových, zejména infrastrukturních, projektů (Jihomoravský kraj, Zlínský kraj). Naopak v jiných krajích se jedná o strategické intervence menšího objemu, ale poměrně specificky zaměřené (Olomoucký kraj, Moravskoslezský kraj). Zásadní úlohu při posuzování výsledků a schopnosti připravit a realizovat strategické intervence hraje předchozí (rozuměno před realizací intervence SA) úroveň rozvinutosti VaVaI prostředí v kraji – v krajích, ve kterých sídlí větší množství vysokých škol a výzkumných center, nebo v krajích s dlouhodobou průmyslovou a inovační tradicí ve firmách, je systém připravenější, má více potřeb i potenciálu a představuje tak větší zdrojovou i absorpční kapacitu pro realizaci strategických intervencí, než v krajích bez této základny (např. Karlovarský kraj). Graf níže tedy neslouží k porovnání výkonnosti jednotlivých krajů mezi sebou,

protože k výsledkům za jednotlivé kraje je nutné přistupovat odděleně (individuálně) vždy s ohledem na kontext daného kraje. Podrobné údaje za jednotlivé kraje jsou k dispozici v Příloze 1.

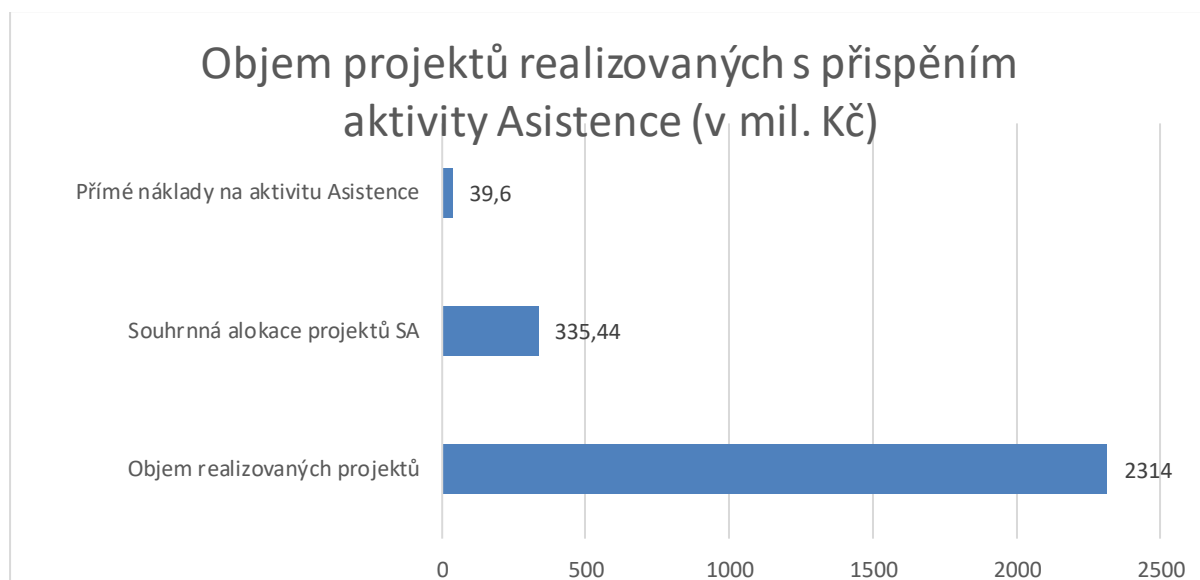

Aktivita Asistence

Aktivita Asistence má za cíl podpořit schopnost připravit do stadia realizovatelnosti kvalitní projekty přispívající k rozvoji VaVaI v daném území a směřování k inteligentní specializaci regionu. Při pohledu na základní srovnání s přímými náklady na aktivitu ve všech krajích, které ji realizovaly (asistenční

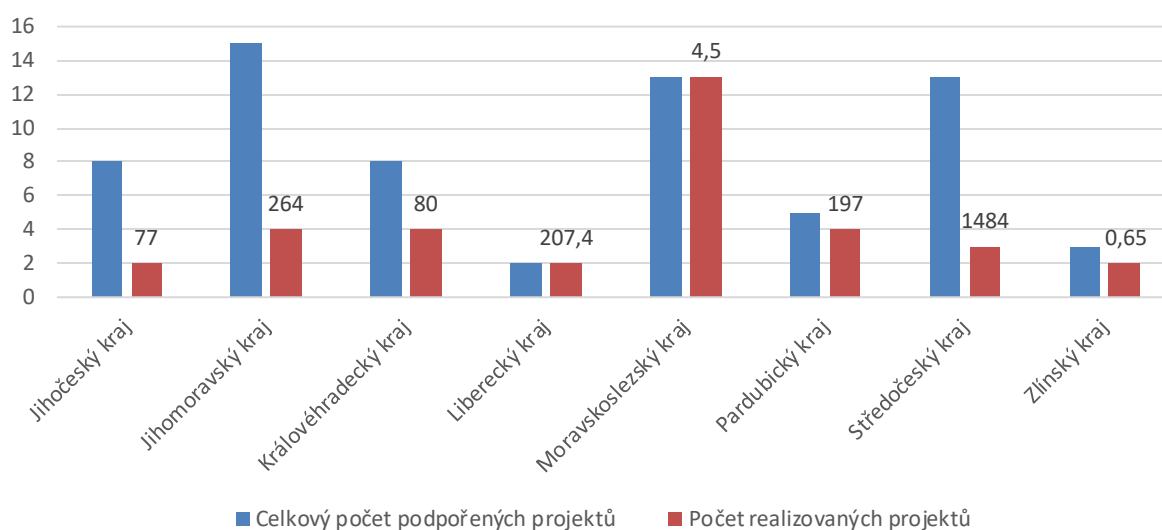
vouchery, náklady na hodnotitele, mzdy realizačního týmu) a s celkovým objemem projektů SA opět jednoznačně převažují „generované“ prostředky nad prostředky vloženými do realizace projektů SA. V případě srovnání s náklady na samotnou aktivitu Asistence je objem prostředků získaných do inovačního ekosystému regionů vyšší dokonce téměř 60x, což je skvělý výsledek potvrzující výrazný multiplikační efekt relativně drobných finančních prostředků – když jsou strategicky investovány do startovací (přípravné) fáze kvalitních projektů s vysokým potenciálem. Je ovšem nezbytné zmínit, že do tohoto výsledku se promítá mimo jiné několik „velkoobjemových“ projektů, financovaných zejména z OP VVV (například projekt Adonis ve Středočeském kraji).

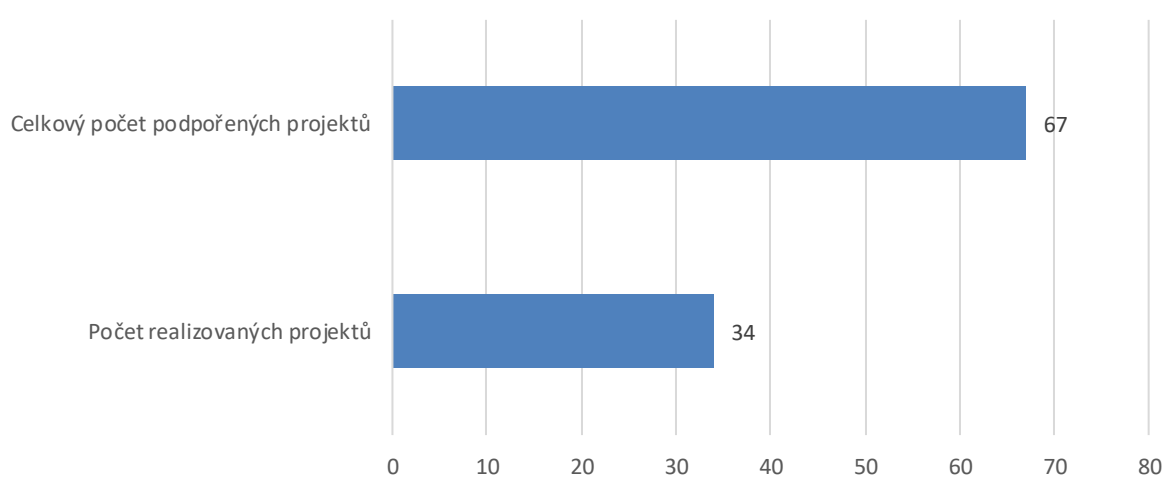
Při pohledu na graf níže vidíme poměr mezi podpořenými projekty, tedy těmi, které byly připraveny za podpory z aktivity Asistence, a těmi, které nakonec uspěly se žádostí o dotaci v různých grantových schématech (mimo jiné v OP VVV, například všechny tři realizované projekty ve Středočeském kraji v objemu cca 1, 5 mld. Kč) – číslo nad počtem realizovaných projektů pak udává objem prostředků, které tyto projekty získaly na realizaci. Pro doplnění je uveden graf ukazující souhrnně 50% úspěšnost projektů připravených za pomoci aktivity Asistence.

Projekty podpořené z aktivity Asistence (objem fin. prostředků realizovaných projektů v mil. Kč)

Poměr podpořených a realizovaných projektů

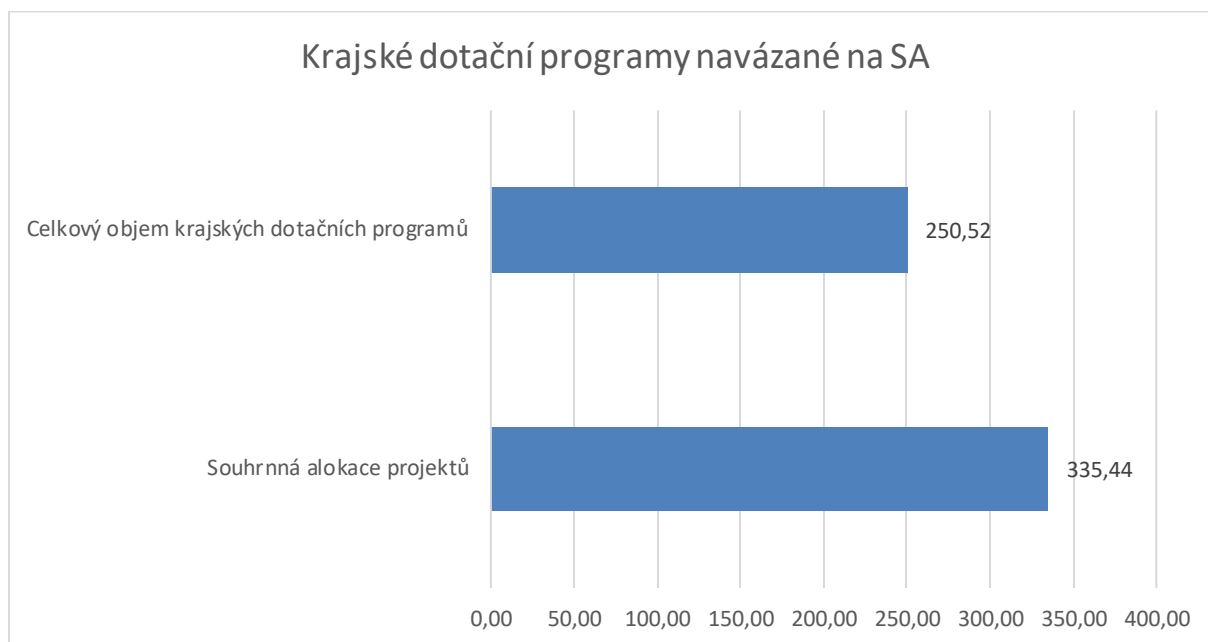

Krajské dotační programy

Jak již bylo uvedeno, v případě krajských dotačních programů se jedná zejména o kreativní a inovační vouchery, kterými kraj cílí na podporu dle své úvahy prioritních oblastí – výzva SA zde funguje primárně jako mediátor vztahů při tvorbě a nastavování krajských dotačních programů tak, aby se tyto aktivity dostaly do oblasti zájmu politické reprezentace kraje a co nejlépe odpovídaly potřebám aktérů v regionu.

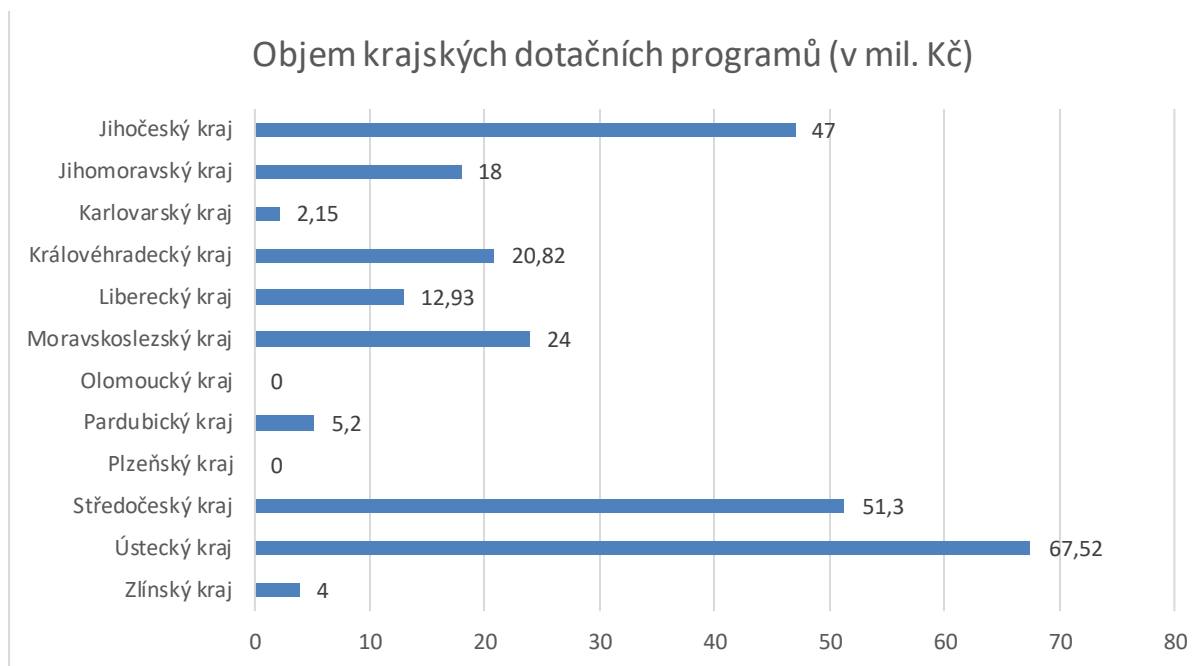
Při pohledu na celkové porovnání alokace projektů ve výzvě SA a objemu všech vyhlášených dotačních programů³ vidíme, že celková alokace projektů je sice vyšší, ale je nutné si uvědomit, že vklad ze strany projektu SA (míněny finanční prostředky) je v tomto případě představován v podstatě pouze náklady na činnost realizačního týmu a souhrnná alokace projektů zde má spíše ilustrativní funkci.

Při pohledu na objem realizovaných dotačních programů v jednotlivých krajích platí stejná premisa, jako v případě strategických intervencí. I v tomto případě je nezbytným předpokladem dostatečná absorpční kapacita VaV organizací a podniků v kraji – v případě Středočeského kraje s jeho vysokou koncentrací výzkumných center napojených na vysoké školy a ústavy Akademie věd sídlící v Praze a množstvím proinovačně zaměřených podniků je poptávka po inovačních a kreativních voucherech značná. Stejně je tomu v případě Jihomoravského kraje, kde je inovační prostředí rozvíjeno dlouhodobě a staví na základech položených ještě před realizací projektu SA. Zajímavostí je pak vysoká podpora žáků a studentů v Jihočeském kraji – kraj se v dotačních programech soustředí na podporu technického vzdělávání a podporu nových programů na VŠ. Vysoký objem krajských dotačních programů v Ústeckém kraji je dán zejména započítáním víceleté podpory VŠ a dlouhodobým programem podpory začínajícím podnikatelům.

³ Pozn.: Olomoucký a Plzeňský kraj nerealizovaly žádný dotační programy navázané na výzvu SA

Příspěvek kraje na další aktivity

Kromě samotného kofinancování projektu SA ve výši 15 % celkových způsobilých nákladů rozpočtu a dále kromě krajských dotačních programů (viz předchozí subkapitola) se kraj na základě iniciativy SA rozhodl v řadě regionů podporovat místní inovační ekosystém ještě i dalšími aktivitami financovanými z krajského rozpočtu. Grafickému znázornění příspěvku krajů na realizaci aktivit na podporu inovačního prostředí připravených/iniciovaných s pomocí SA a prostředků věnovaných a aktivity regionálního marketingu brání velká různorodost údajů. V některých případech byla uvedena souhrnná částka na provoz vědeckotechnického parku/podnikatelského inkubátoru či krajem financované regionální agentury pro podporu a rozvoj podnikání, někteří respondenti pak vyčíslili náklady na pořádání jednotlivých akcí v malém objemu – v tomto případě byla důvodem rozdílného přístupu k vyplnění záložky lišící se dostupnost dat.

Obecně lze z uvedených odpovědí odvodit pozitivní trend v podpoře aktivit zaměřených na rozvoj a propagaci inovačního prostředí ve většině krajů, a to zejména v tom smyslu, že jejich financování se stává akceptovanou položkou v krajských rozpočtech. Samozřejmě i v tomto případě je nezbytné vnímat příspěvek kraje na aktivity rozdílnou situací v jednotlivých krajích.

Samostatně vyčíslené prostředky na regionální marketing dodalo jen několik krajů, více krajů realizuje tyto aktivity v rámci projektu SA (kraje byly nicméně požádány o vyčíslení prostředků investovaných nad rámec výzvy SA). Většinou se jedná o menší částky, výjimku tvoří Jihomoravský kraj s částkou 12 mil. Kč v letech 2016 – 2019, do které je ovšem zahrnut i podíl na rozpočtu Jihomoravského inovačního centra (JIC).

Závěr

Výzva Smart Akcelerátor znamenala výrazný nárůst prostředků na podporu VaVal ve všech krajích, kde byl projekt SA realizován. Na tomto závěru se shodli představitelé politické reprezentace těchto krajů

v rámci prvního šetření z přelomu let 2017/2018, zaměřeného na kvalitativní přínosy výzvy SA. Obecně platným zjištěním z téhož šetření je i významné posílení personálních kapacit, které se v jednotlivých krajích věnují podpoře rozvoje VaVal prostředí – tyto kapacity jsou soustředěny zejména v týmech Smart Akceleratorů. V rámci týmů dochází také ke koncentraci know-how v oblasti podpory inovačních kapacit a významné je též ukotvení organizačních struktur a procesů pro řízení podpory inovačního prostředí a směřování k inteligentní specializaci regionu.

Finanční vyjádření přínosu výzvy SA je v první řadě podmíněno přijetím premisy, že přínosem jsou investice, kterýchž vložení do regionálního inovačního systému přispěly aktivity realizované ve výzvě SA. Kvantifikace skutečně generovaných přínosů jako takových by bylo možné například na základě vyčíslení zisků vzešlých z prodeje patentů či licencí (nebo dokonce z prodeje produktů/služeb či aplikací), které vzešly ze spolupráce navázané na základě aktivit realizovaných v SA. Zahrnutí těchto údajů do analýzy by bylo teoreticky vhodné, nicméně limitem je zde nejen vysledování a přisouzení onoho prvotního impulsu spolupráce výzvě SA, ale také doba, kterou celý proces od zahájení spolupráce po generování zisku zabere, v relativně krátkém čase od vyhlášení výzvy SA je na vyčíslení zisků s ohledem na délku procesu příliš brzy. (Potenciálním problémem obdobného výzkumu by také mohla být otázka obchodního tajemství).

Vyjádřena finančním objemem realizovaných strategických intervencí je tedy „návratnost“ prostředků vložených do výzvy SA přibližně devítinásobná, při pohledu na celkové iniciované/připravené intervence (z nichž řada již realizována je a řada dalších na svou realizaci ještě čeká) pak dokonce 24násobná (viz graf „Objem strategických intervencí (v mil. Kč)“, str. 8). Hlavní význam výsledku je nicméně vhodné spatřovat v tom, že realizace projektu SA umožnila proměnu, provázání a posílení inovačního systému v krajích tak, aby bylo možné takové intervence připravit a zrealizovat – navíc je u těchto intervencí kladen požadavek na soulad s prioritami regionální RIS3 strategie daného kraje, tudíž jejich hlavní význam tkví v tom, že by měly posilovat dlouhodobé strategické inovační směřování regionu, posilovat inteligentní specializaci, a tím přispět ke generování oněch budoucích skutečně kvantifikovatelných přínosů. Již bylo také uvedeno, že pro posuzování úspěchu při přípravě a realizaci strategických intervencí (ale platí to i pro všechny ostatní výše uvedené aktivity) je nutné mít na paměti stav a rozvinutost inovačního systému v kraji ještě před zahájením projektu SA. Vliv má samozřejmě také celkový stupeň rozvoje regionu, tudíž i v krajích, kde objem realizovaných strategických intervencí nepřekročil celkovou výši dotace na projekt SA, nelze tuto kvantifikaci paušálně vnímat jako neúspěch. Jelikož byla vyspělost jednotlivých krajů v oblasti podpory regionálního rozvoje opřené o VaVal rozdílná, dostaly krajské samosprávy (ve spolupráci s regionálními inovačními centry a dalšími partnery) možnost získat na dobudování krajských implementačních struktur a podporu krajských intervencí finanční prostředky v rámci výzvy **Smart akcelerator** I a II v Operačním programu Výzkum, vývoj a vzdělávání v celkové alokaci 1,2 mld. Kč. Na konci období 2014–2020 byla implementační infrastruktura ve většině krajů již vybudována a prostředky ze Smart akceleratoru II byly zacíleny především na posilování stávajících vazeb a využití výstupů realizovaných intervencí k dalšímu rozvoji regionů, dále na přípravu pilotních intervencí a přenos best practice ze zahraničí.

V případě Aktivity Asistence je poměr mezi „vloženými“ a „vygenerovanými“ přínosy ještě mnohem větší, k čemuž se přidává i skutečnost, že nepovinnou aktivitu Asistence realizovalo pouze osm příjemců SA. I zde samozřejmě hraje podstatnou roli podpora několika velkých projektů (při celkových nákladech na aktivitu cca 40 mil. Kč stačí pro přesun do „černých“ čísel jeden projekt), nicméně i zde

je hlavním přínosem možnost kraje podpořit přípravu kvalitnějších projektů, které mu mohou přinést prospěch regionu v dlouhodobém horizontu. Nmalým přínosem je i proces získávání zkušeností s přípravou kvalitních projektových žádostí, což dále rozvíjí regionální inovační prostředí a zvětšuje to šance místních aktérů v soutěži o granty z nejrůznějších zdrojů.

Vyčíslení prostředků, které kraje investují do krajských dotačních programů je způsob, jak ukázat nepřímé přínosy realizace výzvy SA. Náklady ze strany SA přímo spojené s krajskými dotačními programy jsou v tomto případě představovány v podstatě pouze mzdami realizačního týmu, nicméně právě činnost spočívající v přenosu informací mezi inovačním prostředím a politickou reprezentací kraje, zvyšování zájmu politické reprezentace o podporu VaVal, přenos informací a síťování různých regionálních aktérů má ve výsledku vliv na to, že kraj připraví v ideálním případě dotační programy tak, aby odpovídaly nejen potřebám aktérů, ale i dlouhodobému záměru rozvoje kraje.

Příspěvek kraje na další aktivity kraje na podporu VaVal prostředí (nad rámec krajských dotačních programů) a podpora regionálního marketingu je pak spíše doplňkovým ukazatelem toho, zda se tyto aktivity a jejich význam dostávají do oblasti zájmu krajských politických reprezentací. I když se situace v tomto směru zlepšuje, význam, a hlavně potenciální přínos zejména marketingových aktivit a jejich cílené koordinace by mohl být větší – to se ovšem netýká pouze regionálního marketingu, ale marketingu v českém VaVal obecně, včetně koordinace na národní úrovni.

S ohledem na informativní charakter analýzy nejsou uvedena žádná doporučení.

